Нам ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 231. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 4, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 4-го ГРУДНЯ 1996 р. Ч. 231. РІК CIII.

Коментують інтерв'ю Президента

Київ. — 30-го листопада ц. р. в інтерв'ю російській телевізійній програмі "Время" Президент України Леонід Кучма висловив ідею про винесення питання про розподіл Чорноморської фльоти за рамки широкомаштабного договору між Росією та Україною.

Цю ідею прокоментували народний депутат України, один з лідерів Народно-Демократичної Партії України (НДП) Олександр Ємець та перший заступник голови НДП, голова секретаріяту Володимир Філенко.

"Я вважаю, — сказав О. Ємець, — що ця ідея є досить нормальною, і нам це вигідно. Для нас тепер дуже важливо підписання самого договору. З фльотою переговори можуть тягнутися ще кілька років, поки вона не потоне фізично, до кінця не заржавіє. А договір для нас дуже зараз важливий". На припущення, що на випадок затоплення фльоти Росія може її відновити, О.Ємець відповів: "Думаю, що Росія не зможе її відновити з ряду внутрішньо-політичних і зовнішньо-політичних причин. Але нам би було зараз вигідне підписання договору, хоча я стовідсотково впевнений, що Росія не піде на те, щоби залишити питання фльоти за рамцями договору. Вона не піде на підписання договору без вирішення питання фльоти".

Володимир Філенко з приводу заяви Л. Кучми сказав: "Ця заява дещо несподівана з огляду на те,

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУВСЯ 5-ий З'ЇЗД ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА "ПРОСВІТА"

Київ. — Тут відбувся 5-ий з'їзд Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Тараса Шевченка. Зі звітною доповіддю виступив голова товариства, народний депутат України Павло Мовчан. Він зазначив, що за п'ять років незалежности так і не побудовано тієї України, про яку мріяли просвітяни, коли створювали своє товариство. Причиною П. Мовчан назвав шалений опір державотворчим процесам як зовнішніх, так і внутрішніх ворогів.

"Нам потрібний той суспільно-політичний модель, який відповідав би життєвим потребам нації, сприяв розвитку творчих начал", — наголосив П. Мовчан. Торкаючись питань ідеології, він зазначив: "Будь-яке сліпе калькування чи запозичення чужих ідеологічних кліше з притиском на слові 'демократія' обертається для нас вседозволеністю і новою нечуваною хвилею зросійщення". Висновок, на думку голови "Просвіти", один: без процесу національної самоідентифікації України не може бути.

Голова Конгресу української інтелігенції Іван Драч та багато інших промовців у своїх виступах підкреслювали, що настав час для консолідації національно-демократичних сил і переходу від оборонної тактики прохачів до наступальної, насамперед у питаннях впровадження української мови та боротьби з провідниками комуністичної ідеології.

Торкаючись проблеми впровадження державної мови, голова львівського обласного відділу "Просвіти" Роман Лубківський оцінив як вкрай незадовільний стан виконання статті 10 Конституції України, зокрема володіння українською мовою співробітниками багатьох іноземних амбасад в Україні, зазначивши, що для українців питання мови та культури завжди було і є політичним.

Підсумовуючи працю товариства, П. Мовчан повідомив, що "Просвіта" має осередки в усіх регіонах України, 447 районних і 14,000 первинних органі-

(Закінчення на стор. 3)

Новий президент Румунії змінив напрям

Альба-Юлія, Румунія. — В малому румунському містечку, віддаленому на 175 миль від Букарешту відбулася історичного значення церемонія заприсяження новообраного президента Румунії Еміля Константінеску при асисті церковних достойників. Історичне значення такого акту піднесло ще і це, що відбувся він саме на місці, де в 1918 році проголошено з'єднання Румунії в одну цілісність і тим повторено акт із 1600 року.

Новий президент відбув свою інавгурацію в тому історичному містечку та ще у місцевій катедрі в присутності румунського Патріярха Православної Церкви Теоктиста та Єпископа Андрея.

Це підкреслив президент Е. Константінеску у своєму слові до 20,000 вірних, які зібралися біля катедри. Він признав, що після повалення комунізму Румунія попала у фінансову кризу, але тепер треба сміливо її відбудовувати. Він обіцяв прискорену приватизацію і нав'язання стосунків із закордонними інвесторами та Міжнародним Валютним Фондом. Новий президент, професор геології, цілою своєю поведінкою вказує на те, що бажає якнайскорше зірвати зі стилем своїх комунізуючих попередників.

Китай таки продає зброю Іранові

Вашінгтон. — В одному з останніх секретних звітів Сі-Ай-Ей стверджується, що неодавно Китай продав для Ірану ракетну технологію і компоненти для модерної радарної системи.

Ця акція суперечить запевненням Адміністрації президента Билла Клінтона, нібито Пекін уже сповільнив продаж зброї за кордон. Газета „Вашінгтон Таймс" пише, що китайці передали для іранського хемічного центру 4000 тонн речовин, які використовуються у виробництві різних отруйних газів.

Ще раніше американська розвідка довідалася, що Китай продав ракетноядерну технологію для Сирії і Пакистану. Водночас китайці робили активні спроби вивідати від Росії та України секрети виготовлення міжконтинентальної балістичної ракети.

Крім того, китайці разом з індонезійцями продали Іранові п'ять бойових гелікоптерів французького виробництва, які озброєні ракетами кляси „повітря—земля". Обставини цієї торговельної угоди тепер докладно вивчають експерти Білого Дому в питаннях безпеки ЗСА.

Фірма Меррилл Линч похвалила економічні реформи в Україні

Київ. — Представники провідної компанії Меррилл Линч під час обговорення з Президентом Леонідом Кучмою інвестиційних можливостей в Україні похвалили хід українських економічних реформ, повідомила 30-го листопада УНІАР.

Віцепрезидент і група директорів компанії, обсяг капіталів якої сягає 800 блн. дол, підкреслили, що можливості співпраці Меррил Линч з Національним Банком України з'явилися в наслідок цілого ряду радикальних змін в українській економіці, зокрема введення та підтримання на стабільному рівні нової валюти і різкого зниження інфляції. На їхню думку, саме здійснення цих реформ та послідовні зусилля керівництва України і особисто Президента, спрямовані на створення належних умов для включення чужоземних інвестицій, уможливили прихід на український ринок провідних світових компаній.

На зустрічі обговорено стратегічні напрямки співробітництва та терміни дальшого його ступневого розвитку. Учасники домовилися розпочати випрацювання конкретних інвестиційних проєктів в Україні з участю Меррилл Линч.

"Нова Україна" визначила свої завдання

Київ. — "Головним завданням і Народно-Демократичної Партії і Об'єднання "Нова Україна" є проведення у керівні органи як на місцевому, так і на державному рівнях своїх представників для того, щоб можна було проводити в життя свою політичну програму і свої політичні погляди", — заявив на засіданні Великої ради об'єднання "Нова Україна" його голова Євген Кушнарьов.

Основним стратегічним завданням "Нової України" є курс на президентські і парляментарні вибори, перемога в яких, на думку учасників події, приведе до осягнення головної мети об'єднання — побудови правної демократичної держави — нової України.

Голова Народно-Демократичної Партії України Анатолій Матвієнко наголосив, що "Нова Україна" повинна організаційно відповідати завданням поширення і розповсюдження намірів, ідей і плятформи Народно-Демократичної Партії. Цей зв'язок потрібно закріпити, адже в сучасних умовинах для ведення ефективної політичної боротьби необхідна тісна співпраця НДП і "Нової України". Саме цю проблему і має вирішити 5-й з'їзд об'єднання "Нова Україна", який заплановано на січень 1997 року.

У Вашінґтоні проходить виставка „ОР" Ґалерії

Вашінгтон. — Тут у приміщеннях амбасади України при 3350 М. вул. НВ, відбудеться в четвер, 5-го грудня, о год. 6:30 вечора презентація виставки картин 12 художників з України, що її представляє київська галерія „ОР". Ці твори відбувають вже довший час цікаву мандрівку по ЗСА.

В червні ц. р. на запрошення Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету сім з мистців були запрошені на відзначення 25-ти-ліття Літньої Школи Українознавства в цьому університеті. Двотижнева виставка пройшла напричуд цікаво та з повним успіхом. Відтак твори галерії „ОР", були перевезені до Ню Йорку, де відбулася презентація їх у залях Представництва України при ООН для відзначення п'ятої річниці незалежности України. Там до творів семи художників прилучилися ще два і виставка тривала два місяці, а відвідали її численні шанувальники мистецтва, українці але також представники різних держав до ООН. Збагачена ще новими творами, тепер вже 12 художників, виставка відбулася також в приміщеннях Українського Інституту Америки в Ню Йорку, де тривала між 9-им а 17-им листопада. До 10 художників з різних сторін України приєдналося ще двох мистців, що переїхали до Ню Йорку і там тепер живуть.

(Закінчення на стор. 3)

Відзначено п'яту річницю референдуму

Київ (УНІАР). — Тут напередодні п'ятої річниці референдуму за незалежність України, який відбувся 1-го грудня 1991 року, у Маріїнському Палаці відбулося врочисте вручення державних нагород близько 50-ом видатним діячам України в різних галузях.

Нагороди 28-го листопада вручив Президент України Леонід Кучма. Орден князя Ярослава Мудрого отримав письменник Іван Драч, Орден Богдана Хмельницького — генерал-лейтенант Ігор Вальків, Орден "За заслуги" — голова Міжнародного фонду "Відродження" Богдан Гаврилишин із Канади. Іншим видатним громадян нагороджено почесними званнями "Заслужений діяч науки і техніки України","Заслужений працівник промисловости України", "Заслужений артист України".

У привітальній промові Президент Кучма зазначив: "Одностайність, з якою на референдумі підтримано акт проголошення незалежности України, наочно засвідчила, що ухвалення цього акту не було результатом якихось політичних ігор. В ньому знайшли втілення споконвічні вистраждані сподівання українського народу.

Для історії п'ять років — це коротка, невловима мить. Попри всі труднощі перехідного періоду, Україна реально утвердилася як суверенна держава. Сьогодні ми вшановуємо тих, хто зробив особливо вагомий внесок у процес цього творення".

Л. Кучма закликав спільно докласти зусиль для того, щоб зробити Україну такою, "за яку ми усі голосували на референдумі".

У Будинку Вчителя 1-го грудня відбулися врочисті збори, присвячені п'ятій річниці референдуму, в якому 1-го грудня 1991 року громадяни проголосували за незалежність України.

Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл у своєму виступі наголосив, що демократи "беруть, брали і будуть брати на себе відповідальність за долю держави. На жаль, роз'єднаність зашкодила демократам скористатися сприятливою ситуацією 1990-1991 років і владу захопили ко-

(Закінчення на стор. 3)

Вітер уможливлюватиме зрошування земель

Херсонщина. — Каховська зрошувальна система, яка, використовуючи воду з Каховського водосховища, забезпечує поливання земель у посушливих степах Херсонської і Запорізької областей, в наступному році почне переходити на живлення від вітрових електростанцій, повідомила 30-го листопада УНІАР.

Українсько-американське спільне підприємство "Вінд енерго" скористається вітром, який постійно дме на морському узбережжі регіону, і побудує три вітрові електростанції в трьох місцевостях краю: в селі Володимирівка Скадовського району, на півострові Чунгур Генічеського району і в селі Геройське Голопристанського району.

Передбачається, що 500 вітряків трьох станцій загальною потужністю 50 меґаватт повністю зможуть забезпечувати зрошувальну систему електроенергією. Перший комплекс із 90 вітряків загальною потужністю 10 меґаватт, який побудують у Володимирівці, стане до ладу наступного року. Вартість одного генератора — 60,000 дол., а вставлення його 12,000 дол.

Вітрові електростанції заплановано побудувати також в Одеській, Миколаївській, Запорізькій, Закарпатській областях і в Криму.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КОНТРОЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ДОВІРЧИХ ТОВАРИСТВ

КИЇВ. — Тут у приміщенні Кабінету Міністрів відбулася пресова конференція, на якій виступив перший віцепрем'єр-міністер України Василь Дурдинець. Він зазначив, що під час обговорення у Верховній Раді звіту Тимчасової депутатської слідчої комісії щодо з'ясування обставин ухвалення Кабінетом Міністрів декрету про довірчі товариства, деякі депутати намагалися подати ухвалення зазначеного документу як результат змови нечесних ділків з урядовцями задля ошукування громадян. Сам В. Дурдинець очолював Комісію з комплексної перевірки діяльности довірчих товариств, створену відповідно до розпорядження Президента України влітку 1995 року. Перевіркою встановлено, що на початок листопада 1996 року число небанківських фінансових установ досягло 5,855 і урядова комісія всіх їх взяла на облік, усунувши порушення у реєстрації. Ще 727 установам відмовлено в реєстрації й заборонено діяльність, у зв'язку з виявленими порушеннями. І хоча декрет недосконалий, сказав Дурдинець, він все ж містить норми, дотримання яких могло б запобігти зловживанням.

СКАРЖАТЬСЯ НА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ

ЛЬВІВ. — Тут відбулася пресова конференція, на якій голова урядової комісії з перевірки виконання указів і розпоряджень Президента Олег Литвак поінформував представників преси, що боротьба зі злочинністю в області стоїть на дуже низькому рівні. Львівщина, за його словами, не тільки вийшла на перше місце за числом злочинів, але й за числом скарг на погану працю місцевої влади і правоохоронців. "Кримінальні справи, якими завалено органи правопорядку, із незрозумілих для нас причин, не доходять до суду", — зазначив голова комісії.

КЕРІВНИКИ МІСТ ДОМАГАЮТЬСЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

КИЇВ. — Тут відбулася науково-теоретична конференція "Місцеве самоврядування — ключова ланка громадянського суспільства", організована політичним блоком "Міст", до якого входять Демократична Партія України, Об'єднана Соціял-Демократична, Партія Праці та громадське об'єднання "Вибір". Участь взяли 20 керівників різних міст України. Вони ухвалили резолюцію, у якій сказано, що закон про місцеве самоврядування має велике значення для державного і політичного життя суспільства, оскільки його нормами визначається політико-правна, фінансово-господарська та майнова основи всієї системи місцевого самоврядування в Україні. Автори резолюції пропонують доповнити ухвалений законопроєкт статтею про державну підтримку місцевого самоврядування та розділом про територіяльні основи місцевого самоврядування. Дохідні частини бюджетів органів місцевого самоврядування треба забезпечувати шляхом законодавчого закріплення за ними доходних джерел на довготривалий основі, вважають керівники міст.

ФІРМА "QUALCOMM" РОЗПОЧИНАЄ ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

КИЇВ. — Тут Президент України Леонід Кучма зустрівся з керівниками американської фірми "QUALCOMM" і висловив зацікавлення у проведенні спільних наукових дослідів. Вони вивчають можливості технологій CDMA (кодового розподілення каналів зв'язку), які фірма "QUALCOMM" спільно з українською фірмою-партнером "Телесистеми України" мають намір запровадити в Україні. Голова ради директорів фірми Ірвін Джейкобс зазначив, що ця технологія дозволяє користувачам одночасно вести до 200 розмов на одній частоті. Представник фірми "Телесистеми України" Віктор Жолинський повідомив, що сторони домовилися не лише про закупівлю, але й про виробництво в Україні устаткування фірми "QUALCOMM".

РЕЗУЛЬТАТИ АВКЦІОНУ

ЛУГАНСЬКЕ. — Тут філія Української фондової біржі (УФБ) провела авкціон з продажу акцій приватизованих підприємств. Начальник пресової служби Української фондової біржі Володимир Савостьяненко повідомив, що акції Алчевського заводу будівельних конструкцій, Луганської обласної інвестиційної компанії, Стаханівського експериментального механічного заводу та інших імітентів продано за номінальною ціною. Градації однієї акції були такі: 1 коп., 5 коп., 25 коп., 1.05 гр. Продано 406,136 акцій на суму 5,716 гривень і 60 коп. Інвестори не зацікавили акції акціонерного товариства "Хімік".

ВЕЛИКИМ ПОПИТОМ КОРИСТУЮТЬСЯ АКЦІЇ ХТЗ

ХАРКІВ. — Тут на авкціоні з продажу акцій приватизованих підприємств найбільшим попитом користувалися акції Харківського тракторного заводу (ХТЗ). Заступник голови правління Української фондової біржі Геннадій Суровцев повідомив, що номінальна вартість однієї акції ХТЗ була 25 коп., а в ході торгів зросла до 30 коп. Продано 23,000 акцій на суму 6,900 гривень. Успішно продавалися також акції таких підприємств, як Житомирнафтопродукт, Павлоградської будівельно-монтажної фірми "Домобудівник" тощо. За словами Суровцева, динаміка біржового ринку залежить від інвестиційної привабливости приватизованих підприємств.

ЦІННИХ ПАПЕРІВ ПРОДАНО НА 800,000 ГРИВЕНЬ

КИЇВ. — Українська фондова біржа із запізненням опублікувала аналітичний огляд про свою діяльність у жовтні 1996 року. Як сказано у звіті, на Українській фондовій біржі, її регіональних центрах та філіях продано 3.7 млн. цінних паперів на загальну суму 801,800 гривень. Заступник голови УФБ Володимир Одінцов зазначив, що від початку цього року продано 27.9 млн.цінних паперів, в той час, як за весь 1995 рік — 17.3 млн. Найбільшу питому вагу мають акції приватизованих підприємств. УФБ бере активну участь у приватизаційних процесах і залучає до операцій на біржі широке коло потенційних інвесторів.

В АМЕРИЦІ

В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ та у Вашінґтоні ідуть здогади хто вкінці буде речником Сенату. Найбільший шанс має 55-літній Трент Лотт із Міссісіпі, який, як його характеризують, є дуже консервативним, а при тому у поведінці спокійний та всецілo зрівноважений. Сен. Лотт, який прийшов на місце сен. Роберта Дола, є приятелем речника палати Репрезентантів Нюта Ґінґріча.

В МІННЕАПОЛІСІ ПОМЕР на серцеву атаку широковідомий ексцентричний співак, що виступав під псевдом Тайні Тим. Характеристичним для його виступів був спів фальсетто, що нагадував радше голос хлопчика, як мужчини. Його слава була однак дуже змінна і якийсь час він зовсім усунувся зі сцени, аж у 80-их роках його знов „відкрило" покоління, що плекало музику „рок". Але до кінця життя вінн залишився у своєму стилі, співаючи фальсетто при акомпаньяменті укулеле, в дивному убранні та із довгим по рамена волоссям.

У СВІТІ

В ЖЕНЕВІ ВІДБУВАЄТЬСЯ нарада представників 160 народів у справі зміни дотеперішних авторських прав, які виказалися недостатніми з приходом усіх нових засобів інформації та передавання їх зокрема через інтернет. Головну ролю у нарадах відіграють ЗСА, які пропонують нові умови, що ограничать доступ до всіх інформацій, який можна тепер мати, завдяки комп'ютерам.

ПІСЛЯ ДВОХ ТИЖНІВ демонстрацій, що опанували цілу Сербію у протесті проти президента Слободана Мілошевіча, виглядає, що він тратить терпець і тому очікують відповідних санкцій проти демонстрантів. Однак опозиційні чинники уважають, що вирішним у дальшій долі президента є становище робітників копалень на півдні країни. Вуглекопи мають великі труднощі вижити із скупих платень та долаючи інші життєві проблеми, тому їхнє становище до сьогоднішнього президента мабуть вирішить його майбутнє.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Б. Клінтона чекає поважна проблема

Протягом усієї передвиборчої кампанії Билл Клінтон мав таку очевидну підтримку більшости виборців, що навіть можна було припускати реванш демократів у Сенаті і Палаті Репрезентантів. Але цього не сталося: республіканська більшість ще й навіть покращила своє становище в Конґресі. „Свобода" — позапартійна газета, і ми не аґітували ні за демократів, ні за республіканців, та при цьому, певна річ, не є ми байдужі до майбутнього країни, хочемо бачити його безхмарним, принаймні економічно, політично і морально зрівноваженим.

Якраз з точки зору рівноваги слід вважати позитивною ту обставину, що й надалі в американському суспільстві пануватиме балянс виконавчої і законодавчої гілок влади. Республіканці матимуть досить можливостей, щоб стримувати Б. Клінтона в його демократичному інстинкті підвищувати податки і збільшувати дефіцит державного бюджету. Зі свого боку, демократична Адміністрація старатиметься остаточно припорошити порохом забуття революційний республіканський „Контракт з Америкою", особливо в точках, що стосуються реформ Медікеру і Медікейду. Отак і будуть одні одних ловити за руки, а заодно — співпрацювати, співдіяти. Цей процес протриває і після виборів до Конґресу в 1998 і в 2000 році, бо у внутрішньополітичному житті ЗСА панує одна цікава закономірність: партія, президент якої перебуває у даний час у Білому Домі, під час щодворічних виборів до Палати Репрезентантів і довиборів до Сенату завжди втрачає місця, а не здобуває їх. Якби президент Б. Клінтон захотів змінити цю тенденцію, йому б довелося здійснити щось дуже значне, ледве не подвиг. Ну от хоч би запевнити надалі теперішню економічну стабільність і цим довести, що вона є заслугою його Адміністрації, а не вислідом діяльности попередніх президентів чи приватного сектора.

Кожен американець, працюючи ціле життя, тішить себе надіями, пов'язаними з емеритурою: буде, нарешті, вільний час і вистарчальні фінанси. Одначе здійснення цієї мрії залежить не тільки від самої людини, але й від стану справ у державі. Тижневик „Бизінесс Вік" першорядним завданням важає систему соціяльного забезпечення. Мовляв, Линколна славним зробило скасування рабства, Рузвелта — політика під час Великої депресії, Ніксона — нормалізація стосунків з Китаєм, а Клінтон залишить незгасний слід в історії, якщо врятує від банкрутства соціяльне забезпечення.

Чому це завдання є таким тяжким, майже неможливим? Річ у тому, що до пенсійного віку наближається покоління „бейбі-бумерів" — ті 76 мільйонів осіб, що народилися в Америці між 1946 і 1964 роками. У 1990 році кількість американців пенсійного віку становила лише 12.6 відсотка. Але в 2030 році емеритів у країні вже буде 20 відсотків. Експерти остерігають, що коли нічого не зробити, то кожний долар від податків йтиме на потреби пенсійного забезпечення, велферу і Медікейду. Армія, освіта, навіть Білий Дім залишаться без копійки.

Повторюємо для уникнення паніки: це може статися через 30-35 років, тобто теперішнього покоління емеритів біда не заторкне. Запроваджена у 1935 році система податкових привілеїв все ще досить ефективно заохочує компанії створювати пенсійні програми для своїх робітників. Сильна економіка ЗСА запевнює нормальну дію державних пенсійних фондів. Але проблема все ж наближається, і вона складна своєю парадоксальністю: якість життя в Америці росте, люди, слава Богу, живуть все довше (у порівнянні з 1950 роком смертність від ударів серця вже у 1992 році зменшилася на 53 відсотки, а від ударів мозку на 70 відсотків!) і вже тепер соціяльне забезпечення збільшує свої пенсійні видатки на 34 блн. дол. річно. Якщо суспільство не вживе заходів, державні допомоги для емеритів у 2030 році фатально зменшаться. Пенсіонери змушені будуть працювати...

„Бизінесс Вік" радить президентові Клінтонові негайно створити „інтелектуальний штаб" з кращих економістів і випрацювати докладну програму порятунку американських пенсій. Але знаємо, що з таких комісій багато користи нема. Все залежатиме від громадської зрілости і політичної волі Президента, від того, вистачить йому мужности і віри чи він злякається великого риску. Але хто не ризикує, той не п'є шампанського...

Без великого риску Б. Клінтон не стане великим президентом.

Володимир Звіглянич

ПОДІЇ В БІЛОРУСІ: НАСЛІДКИ ДЛЯ ЗАХОДУ ТА УКРАЇНИ

Недавні події в Білорусі — найбільшої після Росії та Польщі европейської країни, з якою Україна має спільні кордони — з усією відповідальністю можна кваліфікувати як безкровний державний переворот, що стався під прикриттям народного волевиявлення під час національного референдуму. Те, що в результаті по формі демократичного, але по суті маніпулятивного референдуму відбулося практичне перетворення конституційного авторитаризму Александра Лукашенка на його особисту диктатуру фашистського ґатунку, висуває більш загальну проблему про межі демократії у країнах, які її ніколи не мали і не знають, що це таке.

В чому помиляються західні ліберали

Запаморочення деяких західніх лібералів безмежними можливостями ліберальної версії демократичного устрою, їхня віра в майже блискавичний перехід від тоталітаризму до ринкового лібералізму у країнах колишнього Совєтського Союзу залишили поза увагою особливості національної культури в цих країнах — те, що за роки панування комуністичної ідеології та контролю КҐБ за суспільним та приватним життям громадян у суспільній психіці сталися фатальні зміни. Суспільний менталітет людей у висліді суцільної ідеологічної індоктринації часто-густо виявляється нездатним до критичного мислення та незалежної оцінки подій. Ті, хто знають ці особливості, легко можуть використовувати натовп для схвалення своїх ідей та вчинків, нехай навіть вони будуть нелеґальними, нелеґітимними, просто божевільними.

Саме це трапилося в Білорусі у неділю, 24-го листопада. Олександер Лукашенко здобув перемогу у референдумі в наслідок маніпуляції інстинктами пересічного „гомо совєтикуса", традиційної нелюбові останнього до діяльности парляменту як порожньої „говорильні", та схиляння перед грубою силою.

Деякі результати референдуму: у ньому взяли участь 84 відсотки тих, хто має право голосу. З них 85 відсотків проголосувало за президентський варіянт конституції, за парляментарну версію проголосувало у десять разів менше. В наслідок цього Лукашенко, порушуючи домовлення з лідерами парляменту про нечинність результатів референдуму, в обмін на відкликання парляментом рішення про резиґнацію президента з Конституційного суду, оголосив результати референдуму зобов'язуючими, практично скасував усі балянси та противагу його владі, які у зародковому стані існували у Білорусі. Згідно з його інтерпретацією конституції, його каденція триватиме без виборів ще два роки, він отримує довічний імунітет від судових переслідувань, оскільки автоматично стає довічним членом верхньої палати нового парляменту, який буде складатися з двох палат. Нижня палата, яка не матиме жодної влади, буде складатися з колишніх членів „старого" парляменту, яких буде призначати на цю посаду сам Лукашенко. Йому потрібно 110 депутатів (зі 199) для оголошення діяльности нового парляменту леґітимною. Зараз у нього вже є 109 членів, які підписали присягу на вірність Лукашенкові. Верхня палата, у яку ввійдуть представники місцевих адміністрацій, призначуваних також Лукашенком, відіграватиме функцію його кишенькового парляменту, перебуваючи під його повною особистою контролею. Конституційний суд заплянованo скасувати; можливе створення нового суду, в цьому випадку установчу комісію очолюватиме також Лукашенко.

Метою таких дій є замінити вибори призначеннями, як і було за совєтського режиму, знищити зародкові баланси та противаги безмежній особистій владі, які з'явилися у Білорусі у формі вільно обраного і далеко не ліберального, а швидше прокомуністичного парляменту, Конституційного суду та Центральної виборчої комісії, які повірили у можливість дотримання бодай підставових законів. Це не влаштовувало Лукашенка і він, як зробили більшовики у 1917 році, скасував саме поняття закону та законности, перетворюючи себе на одноосібного диктатора, не зв'язаного відтепер ніякими леґальними рамками. Принцип розподілу влади виявився також відкинутим. В наслідок легкодухости, боягузства або прямого тиску та побоювання за своє життя, частина депутатів, які раніше підписали вимогу до Конституційного суду про резиґнацію Лукашенка (числом 75), відкликали свої підписи, зробивши процедуру імпічменту леґально неможливою.

Не тільки боротьба за владу

Що складає внутрішню пружину конфлікту? На перший погляд, це боротьба за владу. Але тільки на перший погляд. Парлямент у Білорусі реальної влади не мав (як і в будь-якій іншій республіці колишнього СССР). Лукашенко хворий владолюбством, але не тільки. Можна висловити припущення, що конфлікт великою мірою пов'язаний з майбутньою контролею над приватизаційним процесом, який мусить початися в Білорусі, раніше чи пізніше. Це необхідно для її фізичного виживання. Лукашенко хотів одноосібно контролювати цей процес і пітримувати свій клан, а також величезну особисту гвардію (120,000 вояків), що перевищує чисельність білоруської армії. Лукашенко також бажав одноосібної контролі над західніми, бодай мізерними, кредитами. Для цього йому потрібна необмежена контроля над фінансами, над бюджетом, який дотепер належав до компетенції парляменту. У самому парляменті, очолюваному Семеном Шарецьким, зростав вплив груп „нових білорусів", підтримуваних різними московськими кланами. Шарецький хотів, використовуючи вплив цих груп, зменшити фінансові амбіції Лукашенка та поліпшити свої взаємини з Москвою, з представниками цих кланів. Зростаючий вплив діяльности лобістських угруповань робить діяльність депутатів абсолютно неконтрольованою з боку Лукашенка. Тому тема корумпованости депутатського корпусу відіграла чи не найбільшу ролю у саме таких результатах референдуму. В наслідок ферендуму Лукашенко зведе нанівець можливості (і відповідно, привабливість для лобістів) членів нижньої палати — тобто старих депутатів, і посадить на чільні місця у верхній палаті своїх прихильників, тим самим уможливлюючи контролю над фінансами лобістів. Тому парлямент так відчайдушно противився референдуму, оскільки його шанси на виграш за наявного розкладу сил та неґативного наставлення населення були практично нульовими.

Москва вже гріє руки

Клан Лужкова (фінанси, нерухомість) був зацікавлений у підтримці Лукашенка, як найбільшого „інтеґраціоніста" на терені колишнього СССР, та відкритті у майбутньому каналів для проникнення на фінансові ринки Білорусі. Клан Чорномирдіна (ґаз, нафта) противився можливому підсиленню Лужкова і саме тому російський прем'єр їздив до Білорусі, виконуючи позірно „мироносну" місію у протистоянні Лукашенка та парляменту, а на ділі підтримуючи лише Лукашенка. Клан Чорномирдіна дуже зацікавлений у прокладенні ґазопроводу через Білорусь і Польщу на Захід, оминаючи Україну. Тому кричуща несправедливість референдуму та його вислідів дістала схвалення з боку Чорномирдіна, який сказав кореспондентові московської програми „Время" 25-го листопада: „Нормальний референдум". Можна припустити, що Чорномирдін вирішив перехопити „інтеґраціоністську" карту з трошки ослаблих рук Лужкова-Лебедя і зробити її козирною у майбутніх політичних баталіях у Кремлі. З цією метою він може всіляко підтримувати позиції Лукашенка перед Єльциним, особливо у світлі нещодавнього скандалу у Думі, пов'язаного з указом Єльцина про виведення російських військ з Чечні напередодні заплянованих там на кінець січня парляментарних та президентських виборів.

Наслідки для Заходу і для України

Великою мірою те, що трапилося у Білорусі, випливає з неуваги Заходу до Білорусі, яка вважалася традиційно нецікавою для аналітиків в наслідок консерватизму населення та керівництва, та відсутності там гучних скандалів, якими так славився Кремль. Білорусь опинилася у „сірій зоні" нестабільности та посиленої уваги російських спецслужб, які підготували горезвісний договір про інтеґрацію обох країн. Росія має зараз плацдарм для розміщення своїх військ на випадок заплянованого на квітень 1999 року поширення НАТО на Схід. Покищо НАТО має бажання відвести Росії спеціяльну ролю у пляні такого поширення. Разом з тим Білорусь та Україна не можуть бути перетворені на „безлюдну територію", затиснуту між Росією та НАТО. Таке ставлення може лише посилити нестабільність там.

Позиція Росії стосовно подій у Білорусі виразно засвідчила російське розуміння демократії. Демократичним є те, що вигідно пануючій олігархічній групі у Кремлі. Тому Москва заплющила очі на нелеґітимність будь-якого — зобов'язуючого чи ні — референдуму, якщо його не оголосив парлямент, як зазначено у білоруській конституції. Після

(Закінчення на стор. 3)

Надія Дідух

Василь Стефаник — володар селянських душ

I

1996 рік багатий на різні ювілеї. Одним із таких визначних ювілеїв є 125-річчя від дня народження неперевершеного новеліста, речника українського селянства Василя Стефаника, а 7-го грудня ц. р. минає 60 років від дня його смерти.

Українське суспільство ще за життя високо цінило його літературну і громадську діяльність, влаштовувало йому ювілейні вечори. Великий наш Каменяр Іван Франко вже у 1901 році, перечитавши перші три збірки оповідань В. Стефаника, сказав, що це „найбільший мистець українського слова після Шевченка", який вміє у маленьке оповідання увілляти „океан чуття", а в кожному слові виявити „той несхибний артистичний такт, який велить йому все і всюди задержати міру..."

Коли ще у 1897 році В. Стефаник запропонував свої новелі для чернівецького журналу „Праця", саме тоді в редакції був присутній проф. д-р С. Смаль-Стоцький — відомий літературознавець, і редактор попросив його прочитати вголос перше оповідання. Професор почав читати і нараз голос його заломився, зі зворушення не міг продовжувати. Він покликав Осипа Маковея, що мешкав у тому ж будинку. О. Маковей — письменник, відомий своєю зрівноваженістю і міцними нервами, як почав читати вголос твір В. Стефаника, голос його затремтів, набігли сльози і він також мусів відкласти рукопис...

В. Стефаник у своїх оповіданнях показував тверді натури, які не вміли плакати, проте їх постава в трагічній ситуації не могла не стрясати душею читача. Глибоке знання життя народу, розуміння проблем українського селянина, неперевершене уміння часом одним словом, однією подробицею, одним образом розкрити драму людини, і те одне стає вимовніше, ніж найдокладніший опис психологічного стану — це відзначає всю творчість В. Стефаника.

І. Франко в статті „З останніх десятиліть XIX в." писав: „В останніх роках минулого десятиліття на нашім літературнім горизонті появилася група молодих письменників, вихованих на взірцях найновішої европейської літератури. Найбільш визначними представниками цього покоління є Ольга Кобилянська, Василь Стефаник, Лесь Мартович, Антон Крушельницький, Михайло Яцків, Марко Черемшина... Найбільшим талантом серед групи тої визначається В. Стефаник, може найбільший артист, який появився у нас від часу Шевченка..." І справді, всю творчість В. Стефаника проймає висока душевна напруга, що заторкує найглибші струни людських почувань, зворушує читача до сліз. В. Стефаник, дякуючи своєму талантові і витонченому відчуттю людської душі, умінню сказати своє неповторне слово, наділяв свою творчість особливою, тільки йому притаманною емоційною силою, висвітлюючи дійсність своїм, тільки йому властивим способом у світлі гуманної філософії, яка здатна поширювати обрії нашої свідомости, нашого розуміння світу.

(Закінчення буде)

Володимир Жила

Перша праця про всіх українських владик

Отець д-р Дмитро Блажейовський, „Ієрархія Київської Церкви (861-1996)", Видавництво „Каменяр", Львів, 1996, 567 стор., ціна: 25 дол. з пересилкою.

Книга о. д-ра Дмитра Блажейовського „Ієрархія Київської Церкви" появилася у Львові 1996 року в Видавництві „Каменяр". Написана наприкінці 80-их років і в 1990 році опублікувана під назвою "Hierarchy of the Kyivan Church (861-1990)" в Римі (539 стор.). Рецензоване видання — переклад з англійської з „Додатком за 1990-1996 роки". У книгу включено також московські епархії, що до 1458 року належали до Київської Митрополії.

Книга „Ієрархія Київської Церкви" тепер на часі, з уваги на те, що на Київську Церкву спрямовано чимало нападів з боку тих, хто розглядає її як незначне відгалуження від інших канонічних або літургічних центрів. Зміцнити повагу до Київської Церкви та київського обряду можна тільки через усвідомлення її коренів і історії. Автор вірить, що його праця буде корисною для майбутніх істориків Київської Церкви та київського обряду, бо потреба в цьому наскрізь відчутна.

Щоб стати корисною, ціллю даної праці було впорядкувати відомості про єпископів Київської Церкви та визначити час їхнього правління. Якщо окремі дати про єпископства не можна було з'ясувати на підставі документів, то автор брав до уваги першу й останню згадку про даного єпископа, як також існуючі свідчення, а то й цитати з праць різних авторів. Після ознайомлення з фактичним матеріялом, в книзі подаються задокументовані або фактично точні дати щодо кожного єпископа.

На початку кожного розділу книги знаходяться списки єпископів і адміністраторів, час їхнього правління, як це відзначається кількома історикaми на підставі матеріялів, якими вони користувалися, та списків, якими користувалися їхні попередники. Звичайно, тут досить рідко трапляється повне співпадання двох списків, а деякі з них бувають цілком відмінні. Користування різними списками, на думку автора, краще допомагає вирішити проблему їх порівняння. Автор згадує також дані інших авторів, навіть якщо їхні висновки незгідні між собою та їх не можна порівняти з інформацією з доступних авторитетних джерел.

Протягом багатьох років історики часто були в стані плутанини, використовуючи суперечливу інформацію відносно імен та часу правління ієрархів Київської Церкви, особливо в ранніх періодах X–XV століть.

Дуже трудно було і є ототожнювати єпископів раннього часу, які були відомі тільки за іменами широко поширеними, напр., Іван або Михайло. Ситуація ускладнюється ще й тим, що в ті часи уніятські, римські та константинопільські ієрархи, зокрема після Берестейської унії, мали одночасно більше, ніж одну епархію. Згодом, під час суперечок між римськими та константинопільськими уніятами за епархії у XVII столітті, у епархії міг бути більш, ніж один претендент на становище глави, в першу чергу на титул Митрополита Київського. Деякі інформації можна добути також з першоджерел, але здебільшого це тільки окремі згадки, в той час, коли документи торкаються проблем. Крім того, в ранніх періодах різниця між фактами та вигадкою не завжди була очевидною, наприклад, відносно хрищення Володимира та його перших єпископів.

У книзі є вісім мап епархій різних часів, один покажчик усіх владик (861–1990), упорядкований хронологічно, але по епархіях, а другий поазбучний, спільні для усіх владик.

Автор усучаснив свою книгу, включивши „Додаток за 1990-1996 роки". Тут він подав: „Спис існуючих епархій та вікаріятів і діючих єпископів та адміністраторів у 1990-1996 роках"; „Спис епархій українських (Київських) православних церков (Київських, бо їх початок походить від Києва)" [„Українські (Київські) Православні Церкви Московського Патріярхату"; „Українські (Київські) Православні епархії Київського Патріярхату" (Всі закордонні єпископи, не подані у загальний список); „Українські (Київські) Автокефальні Православні епархії в Україні"; „Українські (Київські) епархії Київського Патріярхату"; „Українські (Київські) Автокефальні Православні епархії поза Україною"]. Сюди включено „Поазбучний список українських (Київських) Православних епархів діючих — різних юрисдикцій та обрядів (1990-1996)"; „Список Київський (українських та інших) Католицьких (Греко-Католицьких) епархій та діючих єпископів в 1991-1995 роках, які канонічно чи обрядово походять з Києва"; „Поазбучний список Київських (українських та інших) Католицьких (Греко-Католицьких) єпископів 1991-1995 років, які канонічно чи обрядово походять з Києва". Далі слідують „Документи": „Власноручний спис епархій та епархів УПЦ Київського Патріярхату, поданий авторові Їх Святістю Патріярхом Філяретом" і „Власноручний спис ієрархів УАПЦ, що взяли участь у розширеному Архиєрейському Соборі 6. VI. 1996, поданий авторові Їх Святістю Патріярхом Дмитрієм Яремою".

Тут буде цікаво дещо розповісти про автора. Отець д-р Д. Блажейовський народився 21-го серпня 1910 року у Вислоці Горішнім на Лемківщині. Філософію, теологію та історію студіював у Римі (1933-1946). Ієрейські свячення одержав 2-го квітня 1939 року в Римі. Докторат з історії захистив 1946 року в Григоріянському університету в Римі. Працював в основному в різних парафіях в Америці, останньо в Гюстоні в Тексасі (1959-1973). Від 1973 року перебуває в Римі й займається науковою працею. Отець Д. Блажейовський є автором десяти наукових праць, шести статтей і однієї відбитки (усі праці з церковної історії) та семи збірок узорів українських вишивок. У 1992 році автор мав виставку вишиваних корогов і ікон двічі в Римі та в десятьох місцях в Україні.

Книгу видано наскрізь культурно, без значних друкарських огріхів, у твердій синій обкладинці. На ній золотою фарбою зарисовано Софійський Собор, а на його тлі мозаїку Пресвятої Богородиці — „Оранти".

Підсумовуючи це історичне видання о. д-ра Д. Блажейовського, хочемо

(Закінчення на стор. 3)

Коментують...

(Закінчення зі стор. 1)

що одна й інша сторона до цього часу таку ідею відкидали. Практично, вона не обговорювалася, не аналізувалася і, очевидно, така позиція вимагає серйозної війсь-кової, політичного та економічної аналізи. Швидше всього,Росія відмовиться від такої пропозиції, чим, очевидно, підтвердить, що для неї Чорноморська фльота не має жодного стратегічного значення, а вона є просто найважливішою на сьогодні картою в політичній грі Росії. У разі, якщо Росія погодилася б на такий підхід, виникає одне надзвичайно цікаве питання: Україна має без'ядерний статус, Севастопіль — територія України, російська фльота має ядерну зброю... Як вирішувати це питання, я, в усякому випадку, не знаю. Точніше, я знаю, але я не знаю, як його вирішуватимуть політики".

На запитання, як слід було б вирішити проблему, В. Філенко відповів: "Дуже просто. Так, як ми пропонували в 1992 році: оренда, різні фльоти, розподіл бухт і фльоти. Оренда. Як це робиться в усьому цивілізованому світі".

Події...

(Закінчення зі стор. 2)

скріплення політичної позиції Лукашенка та його підтримки у Москві, обидві держави можуть посилити політичний і економічний тиск на Київ з метою досягти його поступок відносно участи у колективних органах СНД, таких як Митний союз, Міжпарляментарна асамблея, Комітет зі спільної охорони кордонів тощо. Це зможе змусити Київ шукати у майбутньому шлях вступу до НАТО та зменшення економічної залежности від Росії.

Перша...

(Закінчення зі стор. 2)

відзначити, що книга „Ієрархія Київської Церкви: (861-1996)" — це цінна наукова праця, яка містить детальну інформацію про ієрархів Київської Церкви від найдавніших часів до наших днів. Це перша того роду праця про всіх владик, зібраних разом, православних і греко-католицьких. Рецензована книга — це важлива праця для істориків, бо значна частина тут згаданих владик брала активну участь або мала поважних вплив на різні історичні події, що приходили в Україні та на території її сусідів. Книга зацікавить не лише істориків, а й всіх, хто хоче глибше пізнати минуле церкви свого народу.

Книгу можна набути в Америці від: Mr. Wolodymyr Kikta, 2316 Lori Ct., Union, N. J. 07083-4935.

Відбувся 5-ий з'їзд...

(Закінчення зі стор. 1)

зацій. До товариства входять понад 500,000 колективних членів і 650, 000 індивідуальних. Вони видають 14 газет і журналів із загальним щотижневим накладом 200, 000 примірників. Працює телевізійна компанія "Просвіта", а незабаром почнуться перші радіо-передачі товариства.

З'їзд перебрав на голову "Просвіти" П. Мовчана.

Делеґати з'їзду ухвалили резолюцію, у якій, між іншим, міститься звернення до керівництва держави з пропозицією провести атестацію державних чиновників на знання української мови. Президентові запропон-вано при затвердженні працівників на пости в обласних, міських і районних адміністраціях узгоджувати їхні кандидатури з То-вариством "Просвіта".

Делеґати з'їзду вважають також за необхідне, щоб малий герб України "тризуб" був затверджений, як великий, щоб текстом державного гимну України були слова "Ще не вмерла Україна", щоб в українському пашпорті велися записи тільки українською мовою і латинським відповідником.

Відзначено п'яту...

(Закінчення зі стор. 1)

муністи, які тримають її і сьогодні. Саме цим і пояснюється теперішній застій у суспільстві, вважає голова Руху. Він закликав через створення спільної фракції в парляменті виходити на єдність усіх політичних сил національно-демократичного спрямування.

Голова Всеукраїнського Товариства "Просвіта" Павло Мовчан зазначив, що після референдуму в Україні "почала формуватися неукраїнська влада", яка накидає партіям взаємне поборювання. П. Мовчан також закликав демократів до неформального єднання.

Депутат Верховної Ради України Іван Заєць основними завданнями національно-патріотичних сил вважає українізацію влади, спершу в культурному і мовному пляні, а тоді в економічному. Тобто, він закликає припинити розподіл влади і розпочати процес нагромадження українського капіталу.

Парляментарист Степан Хмара підкреслив, що референдум 1-го грудня 1991 року — історична подія, під час якої народ сказав, чого він хоче: український народ хоче жити в своїй державі. На жаль, до влади в Україні прорвалися антиукраїнські сили, кримінальні, які завершують процес захоплення власности, розграбовують колосальні національні багатства, вміло маніпулюючи громадською думкою і різними негараздами в державі. Як приклад такого маніпулювання, С. Хмара вказав на накинений хибний шлях — виборчу кампанію, яка відволікає громадськість від надзвичайно важливих проблем. Якщо їх вирішення відкласти, "то виборів не буде, а буде імітація виборів, буде фарс, буде модифікований варіянт Білорусі, бо на виборах квоти розподілять між собою мафіозні клани". С. Хмара мав на увазі парляментарні вибори.

Учасники засідання підтримали ідею створення об'єднання національно-демократичних сил, ініціяторами якого виступили НРУ, Товариство "Просвіта" і Конґрес Української Інтеліґенції.

Осінні наради Дітройтської Округи УНСоюзу

Як і в минулому, Дітройтська округа відбула свої осінні наради. Ціллю їх було поінформувати секретарів і голов Відділів про працю УНСоюзу на кінець 3-го кварталу 1996 року. Наради відбулися у неділю, дня 27-го жовтня, о год. 10-ій рано у приміщенні Українсько-го Культурного Центру, при присутності до 25 осіб. Від головного Уряду УНС прибув головний ка-сир Олександер Благітка.

Наради відкрив голова Округи д-р Олександер Серафин, і попросив до слова О. Благітку. О. Благітка найперше привітав присутніх від голови, Уляни Дячук та членів Екзекутиви. Опісля зупинився над справами членства.

Дітройтська округа в загальному точкуванні є на четвертому місці у приєднанні нових членів. Першуном у приєднанні членів є дальше д-р Атанас Слюсарчук, який приєднав 12 членів. Загальна сума забезпечення Округи за дев'ять місяців виносить майже 14 млн. дол. За цей самий час повноправне членство УНСоюзу зменшилося на 1190 членів у загальному відношенні.

Якщо ходить про передплату „Свободи", то кошт одного числа на рік виносить 105 дол., тоді коли передплата коштує лише 75 дол., а пошта-достава 47 дол. Під цю пору УНСоюз старається зменшити видатки на інші цілі. Ощадна господарка віддзеркалюється частинно і на дивідендах, стипендіях, видатках на Союзівку та інші. Пожертви на Фонд Допомоги Україні також помітно менші. Якщо ходить про будинок УНС, то він є у процесі продажу. Екзекутива шукає за новим, меншим, будинком виключно для своїх потреб. До злуки УНС з Українським Братським Союзом і Українською Народною Поміччю цього року правдоподібно не дійде, бо є деякі вимоги від стейтових урядів Ню Джерзі, Пенсильванії і Канади (Онтаріо) відносно сум активів і резерви, необхідних для злуки. Є надія, що з бігом часу ці вимоги урядів будуть виповнені і до евентуальної злуки таки дійде.

Після слова О. Благітки присутні ставили питання відносно різних справ. Такі особи просили прелеґента про різні інформації: Марущак і Коршильовський, д-р Слюсарчук, Лещук, Руб, Корбяк, Віхар, Залуга, Куропась і Василькевич. Питання були відносно пізного поміщення дописів в „Українському Тижневику", хронічно на 7 до 10 або і більше днів запізнену доставу „Свободи", брак безпосереднього зв'язку секретарів з членами Екзекутиви, поміщення звітів Головного Уряду із кількамісячним запізненням, часом з деякими неточностями, чи надто високі квоти для придбання членства. На усі питання давав відповіді О. Благітка і частинно д-р Серафин. О. Благітка додатково інформував, що зміна поліс була успішна лише на 10 відс. і що є тяжко знайти кандидатів на професійних продавців у терені.

Вкінці О. Благітка поґратулював Управі за гарно ведену працю і обіцяв передати усі побажання Головному Урядові.

Наради закінчив голова Округи д-р Серафин подякою О. Благітці і присутнім за участь і попросив усіх на перекуску.

Зенон Василькевич

Учителі з України практикують в ЗСА

ДеКалб, Ілл. — В місцевій газеті із 3-го листопада появився довший репортаж про українських учителів, що тепер практикують у місцевих школах з великим успіхом. Репортаж зупиняється на двох учительках з України, а це Наталії Карпенко і Маріянні Сукіній, що від серпня навчають у місцевій початковій школі, як стипендіянтки вимінної програми Фулбрайта для учителів.

Як описує журналіст, приїзд цих вимінних учителів стояв під великим знаком запитання і здійснився тільки завдяки стараням учителів публічних шкіл в ДеКалб українського походження, — Мирона і Лесі Куропасів. Показується, що обидві українські учительки склали успішно відповідні іспити, щоб взяти участь в цій програмі, але не мали шансу приїхати до ЗСА тому, що учителі із ЗСА, які згодилися поїхати на виміну в Україну, відмовилися від такої поїздки. Але М. і Л. Куропасі інтервеніювали в управі американської школи і завдяки зацікавленню такими учителями цієї школи обидві українки вкінці таки приїхали. Вони почувають себе дуже добре, а їхні молоденькі учні уважають, що це дуже цікаво мати учителями особи із іншої країни, які можуть стільки цікавого розповісти та навчити. Обидві учительки дуже вдоволені своєю працею і знають, що її завдячують в першу чергу стараням М. і Л. Куропасів. Карпенко навчає у початковій школі четверту клясу, а Сулкіна навчає історію і англійську мову в середній школі. Хоча існують, як пише репортер газети, певні труднощі в порозумінні, учительки мають нагоду розповідати своїм учням багато про історію та культуру України. Учительки заявляють, що вони щасливі із праці з учнями, які є дуже чемні та прихильні до них. Все ж великі культурні різниці завважують вони тут у своїй праці і радо розповідають також про матеріяльні труднощі учителів в Україні, яких місячна платня не переходить 100 дол. Про ці важкі обставини подають журналістові також вичерпні інформації опікунки обох учительок, М. і Л. Куропасі, яким вони завдячують своє перебування в ДеКалб.

Прийняття в ДеКалб для учительок з України. Друга справа — Н. Карпенко, третя — М. Сукіна.

У Вашінґтоні...

(Закінчення зі стор. 1)

Після закінчення виставки в УІА запрошено власника ґалерії „ОР" Миколу Волгу виставити твори усіх цих українських мистців в українській амбасаді у Вашінґтоні. І так мешканці Вашінґтону, українці і неукраїнці, мають тепер продовж кількох тижнів можливість оглянути твори 12 художників, щоо представляють не лише різні реґіони України, але й різні напрямки образотворчого мистецтва. Свої твори виставляють Микола Волга, Олександр Бородай, Ольга Волга, Дмитро Добровольський, Іван Івко — з Києва; Сергій Гай і Михайло Демцю — зі Львова, Володимир Кабаченко з Одеси, Анатолій Фурлот з Хмельниччини, Олесь Семерня з Миколаївщини, Микола Бартосік і Володимир Лобанов з Ню Йорку. Поруч із образотворчим мистецтвом два із виставляючих показують дуже змістовно і цікаво прикладне мистецтво: Олександ Бородай і Микола Волга — це вироби з природних каменів-самоцвітів і емалей на металях.

ЧИСЛО АМЕРИКАНСЬКОЇ молоді, що студіює поза границями ЗСА, помітно зростає. Як вказують останні досліди оперті на тих інституціях, що займаються популяризацією і влаштуванням американських студентів за границею, число їх зросло в останніх двох роках на 10.6 відсотка. Найбільше американських студентів має все ще Англія, відтак Франція, Еспанія та Італія. Однак помітно зросло число американських студентів в Китаї, Коста Ріка та Австралії. Кількість чужих студентів в американських університетах зросла в останніх двох роках лише на один відсоток.

СКРОМНИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ урядник, який в 1948 році видумав детективну гру і продав її великому англійському підприємству ігор Веддінґтон, помер забутий і убогий ще в 1994 році у віці 90 років. Щойно тепер підприємство, що випустило гру, почало розшуки за її творцем і так дійшло до загального відома, що Ентоні Пратт помер в 1994 році у домі старців та є похований на кладовищі в Бірмінґгемі. Гра, що має назву в Англії „Клю" продається по цілому світі під різними назвами. Пересічно продають три мільйони примірників річно у 73 країнах. На жаль, винахідник її помер, не знаючи який він був популярний.

НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ Билла Клінтона для гостріших законів про очищення від трійливих речовин у повітрі, викликають надію і вдоволення в тих великих містах, де вже давно іде боротьба за чистіше повітря. Але новий закон матиме багато проблем тому, що деякі міста не є джерелом трійливих ґазів, а їх приносить вітер із навіть далеко віддалених індустріяльних споруд.

У „Свободі" з 24-го жовтня 1996 р. невірно подано підпільне псевдо бл. п. МАРІЇ (ІРИНА СУМАЧ). Псевдо покійної було: ІРИНА. Деякий час на еміґрації вона жила під прибраним ім'ям і прізвищем: Ірина Сурмач.

У СОРОКОВИЙ БОЛЮЧИЙ ДЕНЬ
відходу у вічність нашої найдорожчої і незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ, СЕСТРИ, БАБЦІ І ПРАБАБЦІ

бл. п.

НАТАЛКИ БОГДАН-ЗІНКЕВИЧ

буде відправлений

ПАРАСТАС

в суботу 7-го грудня 1996 р. о год. 6-ій веч.

в українській греко-католицькій церкві св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Про участь і молитви просить

РОДИНА

У ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого найдорожчого МУЖА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ШАШАРОВСЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу 14-го грудня 1996 р. о год. 10-ій рано

в українській церкві св. Архистратига Михаїла, 1013 Факс Чейс Ровд, Дженкінтавн, Пенсильванія

Рідних, товаришів, приятелів і знайомих прошу в цей день згадати покійного у своїх молитвах.

У пам'ять покійного складаю сто долярів на потреби церкви св. Архистратига Михаїла і сто долярів на Український Освітньо Культурний Центр в Дженкінтавні, Пенсильванія.

У глибокому смутку

дружина — ЮЛІЯ ШАШАРОВСЬКА

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
смерти мого найдорожчого і незабутнього МУЖА і ТАТА

бл. п.

МИКОЛИ ПАВЛІВА

який упокоївся 14-го грудня 1995 р. і

дорогої улюбленої доні і сестри

ОКСАНИ Б. ПАВЛІВ

в 10-ту БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
яка упокоїлася 22-го грудня 1986 р.

будуть відправлені поминальні

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в українських церквах:

свв. ап. Петра і Павла в Коговз, Н. Й.;
Соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт, Фла.;
і в Україні:
в родинному селі Демня, Львівська область.;
Тернополі;
Денисів, Тернопільська область.
Просимо ласкаво пом'янути покійних у своїх молитвах.

Дружина — ОЛЬГА і
НУСЯ МАРІЯНІ з мужем РАЛФОМ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і українською громадою, що в неділю 1-го грудня 1996 р. відійшла у вічність на 72-му році життя наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

СОНЯ МАКСИМЮК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться у середу 4-го грудня 1996 р. на цвинтарі St. John, Stratford, CT.

У глибокому смутку:
чоловік — ВАСИЛЬ
сини — ОРЕСТ
— РОМАН
внуки — МИХАСЬ
— ХРИСТИНА
— СТЕФАНІЯ
— ЕМІЛІЯ
та ближча і дальша родина.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в неділю 3-го листопада 1996 р. відійшла від нас у вічність на 92-му році життя, наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ПІХО

ПОХОРОННІ відправи відбулися в четвер 7-го листопада із церкви св. Константина в Міннеаполісі, Міннесота. Покійна похована на цвинтарі св. Марії.

Залишила у глибокому смутку:
дочку — МАРІЮ СТЕЦЬ з мужем МИРОСЛАВОМ
синів — МИХАЙЛА
— ІЗИДОРА з дружиною ПЕТ
внуків — ДАРІЮ
— АЛЕКСАНДРУ з мужем ЕВГЕНОМ КОНАРСЬКИМ і донею ХРИСТИНКОЮ
— АДРІЯНА з дружиною ПЕМ
— МАРКІЯНА з дружиною ЕЙМІ
— АДІ з мужем ДЖОВ ФЛЕМІНҐ і з дітьми ЕМБЕР, МЕҐЕН і КОЛИН
— ДЖОДІ з мужем ТІМ ДРІСКО
три внуки в Україні, п'ять правнуків і сестрінка з родиною.

Книжка О. Лисяка „Відламки 'Шибки у вікні'"

Видавництво „Вісті Комбатанта" видало під повищим наголовком збірку писань колишнього військового звітодавця і письменника Олега Лисяка, що появилися продовж 40 років у різних журналах, часописах чи альманахах. Збірка складається з 60 писань, розміщених в розділах: „Львівське", „Дивізійне", „Дивізійний гумор", „Оповідання і нариси", „Спортові репортажі", „На тропах 'Стрілецького звичаю'".

Всі ці оповідання є тематично різнородні, акція їх відіграється у різних закутках нашого широкого світу, персонажі їх цікаві, насвітлені різно — від героїзму до сатири. Всі ці оповідання мають спільну базу: Львів і наші Визвольні змагання.

Чи, може, краще скажім це словами з його „Шибки у вікні": „Моя шибка, через яку я бачив вперше в житті українського вояка і синьо-жовту 'фану' на його шапці, була вже непотрібна. Вона виконала своє завдання. Виконала його ще тоді — Першого Листопада Тисяча Дев'ятсот Вісімнадцятого — коли мені було тільки шість років".

У творчості О. Лисяка гармонійно сплелися і притаманний Львову сантимент, і збройне минуле Листопадових днів, і Друга світова війна, і Українська Дивізія...

Хоч і жаль, треба ствердити, що О. Лисяк чи не єдиний з усіх цих „крігсберіхтерів", який не тільки залишився вірним своїй Дивізії, не тільки, кажучи словами письменника Зенона Тарнавського, „взяв на багнети своєї Дивізії справу свою і Україну і поніс її у світ", але й в убогій, якщо говорити про вояцькі мотиви, нашій літературі побіч стрілецького письменства, став основником „дивізійної літератури".

Писання О. Лисяка переповнені вояцькими новотворами, львівським говором, чужословами. Та без цього зміст був би зубожений, бракувало б специфічного кольориту мови.

Збірник писань є ілюстрований світлинами і рисунками. Книжку, в ціні 14 дол., можна замовляти у Видавництві „Вісті Комбатанта": Veterans News, P. O. Box 279, Stn "D", Toronto, Ontario, Canada M6P 3J9.

Яр. Ко.

ПОДІЇ

400-РІЧЧЯ БЕРЕСТЕЙСЬКОЇ УНІЇ

Філядельфія. — Тут у Ла Салл університеті у п'ятницю, 6-го грудня, відбудеться міжнародна конференція до 400-ліття Берестейської Унії. Конференція проходитиме від 9-ої год. ранку до 5-ої вечора в каплиці університетської залі, головний кемпус, 20-та вул. і Олні у Філядельфії. У справі інформацій слід телефонувати до координатора конференції д-ра Леоніда Рудницького, тел. (215) 951-1200.

ДОПОВІДЬ ПРО АКЦІЮ „ВІСЛА"

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь історика з Варшави, дослідника боротьби українського народу під час і після Другої світової війни д-ра Євгена Місила на тему „Акція 'Вісла' у світлі архівних документів". Доповідь відбудеться у суботу, 7-го грудня, в домі НТШ, Четверта аве. в Ню Йорку. Початок о год. 5-ій вечора.

ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ

Іст Гановер, Н. Дж. — Управа „Рідної Школи" Українознавства ім. Лесі Українки повіту Морріс влаштовує гостину св. о. Миколая у неділю, 8-го грудня, о год. 4-ій після полудня, в готелі „Рамада", дорога 10 захід в Іст Гановер, Н. Дж. Вступ 7 дол. для дорослих, для дітей безкоштовно, для сеньйорів — знижка. Додаткові інформації поміщені у „Свободі", ч. 230 з 3-го грудня ц. р.

УТОЧНЕННЯ ДАТИ

Сторінка 3 „Свободи" з 3-го грудня, ч. 230, датована листопадом. Треба читати: „Свобода", вівторок, 3-го грудня. — **Ред.**

• ПРАЦЯ •

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻